

Új főiskolai könyvtár

Régen várt, örömteli eseményre került sor 2004. december elsején, ünnepélyesen megnyílt a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karának új könyvtára, amely Budapesten, a Vas u. 17. szám alatt található.

A harmincadik tanévébe lépett első hazai egészségügyi főiskolai kar 525 m² alapterületű új könyvtára természetesen nem tartozik országosan a legnagyobbak közé, de jelenleg (és reméljük, még jó néhány évig) nyilvános felsőoktatási könyvtárként el tudja látni szaktudományi információval kari, egyetemi és nyilvános igénybevevői körét.

Már a könyvtár elhelyezése is szimbolikus, a két utcai épületszárnyat (a Vas utcait és a Szentkirályi utcait) összekötve, a díszudvar közepére került, szorosan kapcsolódva az oktatási és a kötetlenebb szabadidős, rekreációs terekhez (étterem, klub, jegyzetbolt, nyílt hozzáférésű hallgatói számítógépes övezet, szabad levegőn való elüldögélést, beszélgetést lehetővé tevő szökőkutas díszkert), mintegy ajánlva magát tanulásra, kutatásra, a szabadidő eltöltésére.

A könyvtár terei, mint az épület többi része is, a régi Balassa János Kórház átalakításával, rekonstrukciójával kerültek kialakításra, ami sok szempontból gátja, sok szempontból pedig inspirálója is volt a tervezésnek. Ez elsősorban abban nyilvánul meg, hogy az általánosabbá vált teremkönyvtár (nagy olvasóterek) helyett itt több kisebb, funkcionálisan elkülönülő és mégis egybetartozó tér kialakítása vált lehetővé. A földszint-alagsori elhelyezés egyik fő rendezőelve az volt,

hogy oda kerüljön olvasótér, ahol természetes fény is van, ami akár üvegtetővel, akár oldalsó üvegfelületekkel biztosítható.

A könyvtári főbejáratától indulva – még a biztonsági kapu előtt balra fordulva – először a könyvtári számítógépes oktatóteremhez juthatunk, amely tizenkét munkaállomással és korszerű kiegészítő oktatástechnikai eszközökkel teszi lehetővé a számítógépes irodalomkutatás elsajátítását, valamint oktatásmentes időszakban az önálló gyakorlást is. Ez az elhelyezés megoldja azt is, hogy aki nem akar egyéb szolgáltatást igénybe venni, annak ne kelljen áthaladnia a könyvtár egyéb részein.

A biztonsági kapun belépve érjük el a könyvtári fogadó teret, a regisztrációs pultot, ahol mind a beíratkozás, mind a kölcsönzés adminisztrációja történik. Tekintettel arra, hogy ez élénk kommunikációval jár, hangosabb megbeszélés is szükséges, itt alakítottunk ki egy tíz olvasóhelyes klubövezetet is, ahol napilapokat, hetilapokat, közlönyöket, egyéb, közérdeklődésre számot tartó kiadványokat helyeztünk el, a katalógus-számítógépekkel együtt. Az olvasgatás, beszélgetés közben a szem megpihenhet a télen is üdítő díszkerten és néhány belső műtárgyon, virágon is.

Az elmélyültebb olvasásra, kutatásra vagy éppen kölcsönzésre vágóknak lépcsőn ereszkedhetnek le a „tudomány szentélyébe”, ahol az 52 ezer kötetes állományból itt elhelyezett mintegy 41 ezer kötet várja az érdeklődőket. Az itteni állomány 95 százaléka szabadpolcon hozzáférhető a könyvkiválasztó övezetben, melyben újabb katalógus-számítógépek segítik a tájékozódást, és chip-kulcsos másolópontra is található. Helyben olvasás több helyiségben is lehetséges, a könyvkiválasztó térhez csatlakozó harminc férőhelyes, üvegtetejű olvasóteremben, vagy a meghittebb, kisebb, tíz férőhelyes sziklakerti olvasóban, amely szintén üveg tetejével és a sziklakertbe illesztett üvegfallal a természet nyugalma is sugározza. Az alsó szint centrumában tájékoztató pont (és munkatárs) áll az olvasók segítségére.

A mesterséges megvilágításra is szoruló számítógépes kutatóteremben újabb tizenkét munkaállomás és négy lap top csatlakoztatására alkalmas végpont teszi lehetővé az irodalomkutatást,

amely az egyetemi hálózatban több mint harminc adatbázishoz és kétezer elektronikus folyóirathoz nyújt hozzáférést a katalógusokon kívül. A nagyobb számítógépes munkaasztalokon kényelmesen elhelyezhető tankönyv, jegyzet is a számítógép mellett, így szükség szerint szimultán használatuk is lehetséges. Ebből a teremből nyílik két kutatófülke, amelyekben szintén számítógépes munkaállomás és videofilm megtekintésére alkalmas lejátszó található.

A kurrens nyomtatott folyóiratokat külön övezetben helyeztük el, kétszáznyolcvan hazai és negyven külföldi folyóirat olvasható a helyszínen, a tizenkét férőhelyes folyóirat-olvasóban. A külföldi folyóiratok közül tizenhárom esetében egyedüli bejelentőként szerepelünk az országban. Az elektronikus folyóiratokhoz való hozzáférést a folyóirat-olvasóban elhelyezett további négy számítógépes munkaállomás teszi lehetővé.

Ezen a szinten lehetséges a könyvtár mozgássérültek általi megközelítése is, és a könyvkiválasztó övezethez kapcsolódóan kisebb tömör raktár is működik.

A könyvtár különféle tereiben egyidejűleg nyolcvan tudnak elhelyezkedni, szolgáltatásokat igénybe venni.

Befejezve a sétát, látható, hogy a könyvtár egészét egyedi bútorok, változatos műfajú, a környezethez illeszkedő képzőművészeti alkotások és zöld növények, valamint hangulatos akvárium díszítik, törekedve az igényes, barátságos környezet kialakítására, a hallgatók esztétikai nevelésére. Ezek megléte a kar vezetésének érdeme. Ők hosszabb ideje jó együttműködést alakítottak ki a művészeti képzőintézményekkel, de emellett természetesen szükség volt minden kari pénzügyi

erőforrás mozgósítására. Köszönjük olvasóink és a magunk nevében is.

Külön folyosóval csatlakoznak a nyilvános övezethez a könyvtári munkaszobák, a dolgozók szociális helyiségei. A gyarapító, feldolgozó munkatársak – tekintettel a folyamatosan nagy mennyiségű dokumentumok helyigényére – a munkaszobákban egyedül dolgoznak, a többi munkatárs kettesével helyezkedett el.

Mivel a levelező oktatási és továbbképzési feladatok az újpesti régi épületben folynak továbbra is, szükségessé vált az alapvető szakirodalmi ellátás biztosítása a jelentős számú ottani hallgatóság számára. Hétezer kötetes állomány, negy-

ven személyes olvasóterem, két olvasói számítógép és egy teljes munkaidős könyvtáros áll napi nyitva tartással (hétfőtől péntekig) a belső (nem nyilvános) olvasók igényeinek kiszolgálására.

A kari könyvállomány szépirodalmi és ismeretterjesztő része a kollégiumi (nem nyilvános) könyvtárban található, a 3500 kötet napi négy órában (hétfőtől csütörtökig), félmunkaidős könyvtáros kezelésében férhető hozzá. Itt egy olvasói számítógépes munkaállomás segíti a további tájékozódást.

A helyszíneken végigtekintve tehát összegezhethetjük, hogy több mint 700 m₂ alapterületen történik a könyvtári ellátás karunkon.

A könyvtári helyszínek külső leírása után következzék a tartalmi munka ismertetése.

Könyvtárunk állománya a 2004 végén 51 883 kötet, amelynek döntő többsége könyv, 1790 kötet a bekötött folyóiratok száma.

Az állomány – a kar működési funkcióinak, azaz az oktató, kutató diszciplínáknak megfelelően – lefedi az ápolás- és egészségtudományok teljes körét, emellett teljes körűen gyűjtjük a hazai orvostudományi szakirodalmat, beleértve a hazai orvostudományi szakfolyóiratokat is. A képzés céljainak megfelelően a társadalomtudományok köréből teljességgel gyűjtjük még a pedagógia, pszichológia, szociológia, etika hazai szakirodalmát, válogatva a filozófia, közgazdaságtan, szervezés- és vezetélmélet stb. szakirodalmát.

Az idegen nyelvű állományrész mintegy tíz százalék, közel ötezer kötet, melyek döntő többségükben könyvek, kivéve azt az 548 kötet bekötött folyóiratot, amely a karra előfizetett idegen nyelvű lapokat őrzi.

Ahogy a fentiekből is kiolvasható, a könyvtár gyűjtőköre a magyar nyelvű ápolás- és egészségtudományi, orvostudományi kiadványok tekintetében teljes, az idegen nyelvű ápolás- és egészségtudományi munkákat válogatottan gyűjti, ápolástudományi idegen nyelvű gyűjteménye országosan a legnagyobb. Az állomány teljesebbé tételéhez jelentősen hozzájárult az Egészségügyi Statégiai Kutatóintézet (ESKI) könyvtárából funkcióváltás miatt átvett állomány – 4788 kötet könyv és 904 kötet kötött és tékázott folyóirat –, mivel az ottani könyvtár gyűjtőköre nagyfokú átfedésben állt a kari könyvtár gyűjtőkörével.

Az állomány számítógépes katalógusban való feldolgozottsága sajnos még nem teljes.

Bár 1998 óta – a sikeres integrációs FEFA-pályázat után – a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár irányításával megkezdődött a Dynix–Horizon integrált könyvtári rendszer katalógusmoduljának (WebPac) építése, csak 1995-től sikerült teljes mértékben feldolgozni állományunkat. Ennek oka elsősorban az, hogy csak egy munkatársat tudunk alkalmazni feldolgozóként, és azt a szakmai döntést kellett hoznunk, hogy inkább a kurrens anyag kerüljön be folyamatosan, mivel az igények többsége erre irányul. Az 1995 előtti állományrészekből is feldolgoztunk igény szerint egy nagyobb mennyiséget, de a régebbi dokumentumok esetében, ha a WebPac-ban nincs lelőhelyadatunk, szűrőként újabb keresést végzünk az ügynevezett Ágnes (nem szabványos leírást tartalmazó) gyors katalógusban, amely szerző és cím keresését teszi lehetővé, és megmutatja a raktári számot, ahonnan a dokumentum előkereshető. Mentségünkre szolgáljon, hogy pontosabb azonosítás szüksége esetén az egyetemi katalóguson kívül a MOKKA-ban vagy számtalan hasonló gyűjtőkörű könyvtár katalógusában megtalálhatjuk a kiegészítő adatokat. A fő problémát nem a konvertálás – hiszen a tételek többsége megtalálható a közös katalógusban –, hanem az autopsziát is igénylő saját könyvtári azonosítók bedolgozása jelenti. Reméljük, hogy fokozatosan sikerül mielőbb teljessé tenni állományunk feldolgozottságát.

Tartalmi munkánk másik fő pillére az olvasószolgálat. Nyilvános felsőoktatási könyvtárként heti ötven órában tartunk nyitva, hétfőtől péntekig. Amilyen örömteli változás szakmai életünkben, hogy – a könyvtár történetében először – állományunk rendezett formában, egy helyszínen, azonnal hozzáférhető, annyival megnövelte feladatunkat, hogy két szinten kell egyszerre szakmai szolgálatot biztosítani ugyanakkora (illetve az újpesti részlegben maradt kolléganő hiánya miatt még kisebb) létszámmal. Ezen a kar úgy tudott segíteni, hogy saját hallgatóink közül foglalkoztathatunk néhányat az asszisztensi feladatok ellátására, kellő betanítás után. Ez azt jelenti, hogy mindig tartózkodik szakképzett könyvtáros is a helyszínen, akinek irányításával történik a szolgálat. Szerencsénkre jó tapasztalatokat szereztünk a hallgatói munkavégzésről, a hallgatótársak még nagyobb bizalommal keresik fel őket, a kataló-

gushasználat és az állományhasználat kérdéseivel szívesebben fordulnak hozzánk.

Bár 2004-ben a költözés miatt közel három hónapig zárva tartottunk, főbb olvasószolgálati adataink mégsem mutatnak csökkenést. A fejlődés trendjét majd az első teljes év (2005) után állapíthatjuk meg. Azt már most is elmondhatjuk, hogy igénybevételünk megnőtt, annak ellenére, hogy Budapest felsőoktatási intézményekben leggazdagabb területére kerültünk, vagy talán pont azért. Az első hónapok használói adatai alapján jelenleg egyharmad-kétharmad a belső és a külső igénybevevők aránya, azaz a kedvezőbb területi elhelyezkedés és a szomszéd utcában bezárt ESKI könyvtár állományának és funkcióinak részleges átvétele a nyilvános könyvtári létből adódó használói kör felé billentette az eddig fordított arányt. Rendszeres külső látogatóink a vidéki egészségügyi főiskolai karok hallgatói, az ESKI volt olvasói, bölcsészhallgatók, végzett hallgatóink és változatos szakmai képzettségű szakemberek az egészségügyi területéről.

Beíratkozott olvasóink száma 1420, a személyes könyvtárhasználók száma 12 074, a távhasználatok száma (katalógus, honlap) 23 945 volt 2004-ben. A változatos szakmai képzettségi szintet reprezentáló használói kört differenciált tájékoztatási igények is jellemzik. A referenz kérdések száma 15 886 volt, amelyek közül 11 916 technikai referenz kérdés (a saját könyvtári vagy a hazai könyvtári rendszer szolgáltatásaira vonatkozott), 3172 megválaszolása igényelte saját vagy egyéb tudásbázis használatát.

A könyvtárközi kölcsönzés iránti igények – elsősorban külső kérések – száma is egyre nő, az eredeti dokumentumküldés mellett a folyóirat-közlemények továbbítását lehetőleg Ariel szoftverrel végezzük. 2004-ben 110 beérkezett kérést regisztráltunk, melyek mindegyikét teljesítettük is. Érdekes módon a legtöbb kérés (75) nem folyóirat-közleményre vonatkozott, hanem eredeti szakkönyv kölcsönzésére, nemcsak orvosi, egészségügyi témában, hanem majdnem egyforma intenzitással a társadalomtudományi területről is. (61 kérés orvos- és egészségügyi témában, 49 pedig társadalomtudományi témában érkezett.) Területi megoszlásban 66 kérés a budapesti kórházakból és intézményekből, 44 vidékről, elsősorban városi kórházakból érkezett (37), és 7 városi közművelődési könyvtár is jelentkezett kéréssel.

A könyvtár jelenlegi munkaerő-ellátottsága összesen 8,3 fő, aminek megoszlása az alábbi: *Vas utcai helyszín:* felsőfokú könyvtáros szakképesítéssel dolgozik 5 fő teljes munkaidőben, egyéb felsőfokú végzettséggel 1 fő teljes munkaidőben, 1 fő részmunkaidőben, hallgatók 1/3 munkaidőben, átszámítva a teljes munkaidőalapra, összesen 6,8 fő.

Erkel utcai helyszín: középfokú könyvtáros szakképesítéssel dolgozik 1 fő teljes munkaidőben. *Hajdú utcai helyszín:* egyéb felsőfokú végzettséggel és középfokú könyvtáros szakképesítéssel dolgozik 1 fő részmunkaidőben.

A megnövekedett olvasószolgálati feladatok ellátása, valamint a feldolgozatlan állományrészek honosítása mindenképpen létszámbővítést igényel. Erre (1 fő) az ESKI-vel kötött intézményközi szerződés alapján reményünk van, várjuk, hogy mielőbb realizálódjon az adminisztratív lebonyolítás is, mivel betegség vagy szabadság esetén csak más munkaköri munkák felfüggesztésével oldható meg a helyettesítés, hogy a heti ötven órás nyitva tartás ne sérüljön.

Szakmai tevékenységünk harmadik nagy területe az oktatás, amely mind nappali, mind levelező tagozatos hallgatóink számára történik. A Szakdolgozat, Ápoláskutatás tárgyakhoz kapcsolódva az egészségtudományi könyvtári információs rendszer működése és használata, szakirodalomkutatás, tudományos publikálás témakörökben hangzanak el előadások, folynak gyakorlatok.

A 2004. évben két félév szorgalmi időszaka alatt 604 – a tárgyat felvett – hallgató számára 50 óra elméleti előadás hangzott el, 92 óra vezetett gyakorlatot tartottunk, 345 minősítő tesztet és 377 gyakorlati házi feladatot értékeltünk. Ezen túlmenően természetesen a 604 hallgatóra vonatkozóan a Neptun rendszerben és az indexekben is rögzítettük a szükséges adatokat.

Emellett saját oktatótermünkben – a vizsgaidőszakot és a nyári szünetet kivéve – heti rendszerességgel, 17 alkalommal (egyszerre két óra) könyvtárhasználati bevezető gyakorlatot tartottunk 264 egyéb érdeklődő számára.

Mindennapi feladataink mellett könyvtárunk képviselteti magát a hazai szakmai szervezetekben is, igyekszünk tájékozódni, tovább képezni magunkat, és ahol tudunk, véleményformálóként is részt venni a szakmai közéletben. Tagjai vagyunk az Informatikai és Könyvtári Szövetségnek, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, a

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar - Microsoft Internet Explorer

Fájl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súly

Kezdő Vissza Keresés Kedvencek

http://efk.sote.hu/konyvt/konyvt01.html

Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar

NEPTUN RENDSZER | SEMMELWEIS EGYETEM

KÖNYVTÁR, JEGYZETBOLT > KÖNYVTÁR / Ismerető

Könyvtár
Jegyzetbolt
Jegyzetek
Kezdőlap

A Könyvtár

VIII. Vas u. 17.
5. emelet
(nyilvános könyvtár)
Központszám: 466-5959
Tájékoztató: 466-7933
lib@es-efk.hu

IV. Erkel Gy. u. 26.
1. emelet
(nem nyilvános
könyvtár)
Telefon:
372-1391, 372-1390/138
publicus@freemail.hu

XIII. Hajós u. 44.
(nem nyilvános
könyvtár)
Telefon: 349-7115

A Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Könyvtára nyilvános főiskolai könyvtár, amely az intézmény 1975-ben történt létrehozásával egyidőben kezdte meg működését. A könyvtár feladatköre az intézmény oktatóinak, hallgatóinak és egyéb dolgozóinak ellátása az oktatáshoz, tanuláshoz, kutatáshoz és más szakmai tevékenységéhez szükséges nyomtatott és elektronikus információkkal.

Könyvtári közléssel kapcsolatos kéréseket csak a Vas utcai Könyvtár tud teljesíteni.

Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének, az Egyetemi és Kari Könyvtárigazgatók Kollégiumának, a Főiskolai és Kari Könyvtárigazgatók Szövetségének.

A nemzetközi szakmai szervezetek közül egyéni tagként vagyunk jelen az EAHIL-ben, lehetőség szerint előadással, poszterrel részt veszünk az éves kongresszusokon, workshopokon.

Eddig a jelenről beszéltünk, de készülve a jövőre, nem feledkezünk el fejlesztési céljainkról sem. Nyáron tervezzük az olvasói adatbázis feltöltését, hogy szeptember 1-jétől megkezdhessük a számítógépes kölcsönzés bevezetését. Törekszünk másik, folyamatos munkát igénylő célunk megvalósítására is: ez állományunk teljes számítógépes feldolgozottságának elérése, a bibliográ-

fiai rekordok honosítása. Ennek minimum feltétele a várt létszámfejlesztés.

Természetesen szó eshetne még számtalan egyéb célról és munkaterületről is, hiszen mindehhez szükséges a szakmai fejlődéssel való folyamatos lépéstartás, szolgáltatásaink minőségének folyamatos ellenőrzése, de most csak a számunkra legfontosabbakat emeltük ki.

Igyekeztünk ebbe a pillanatfelvételbe sok mindent belesűríteni, hogy könyvtárunkról képet adhassunk. Akinek érdeklődését sikerült felkeltenünk, további részletes tájékoztatást kaphat honlapunkon <http://efk.sote.hu/konyvt/konyvt/01.html>, és szívesen látjuk személyesen is könyvtárunkban.

Jehoda Imola